

14 december 2020

Anm. Granskning på kommunen var tydligen inte färdig, så skrivelsen skickade dit, genom Länsstyrelsens försorg!

Yttrande över ett pågående ärende kring detaljplan för del av Brostorp 3;19, skifte 1, Mörbylånga kommun

Ölands Naturskyddsförening (ÖN), krets av Svenska Naturskyddsföreningen, har INTE beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade ärende. I mars 2019 efterlyste vi från bland annat de bägge Ölandskommunerna att vi vidsamråd och senare steg i beslutsprocesser ÖN skulle kunna representera ”det allmänna”, vilket vi nog drygt ett år senare kan konstatera inte blev fallet. Likväl har vi nu fått vetskap om ovan nämnda ärende och vill härav framhålla följande synpunkter. Vi är fullt medvetna om att samrådstiden är passerad, men enligt uppgift granskas ärendet nu på Länsstyrelsen, varför vi/jag vänder oss dit.

Mörbylånga kommun upprättade 2014 ett planprogram för området, klubbade 2014-11-25. Där framhålls att ”... tidigt skede kan hämta in synpunkter från berörda parter och erbjuda insyn i processen och möjlighet att påverka”, och att ”... riktlinjer för kommande detaljplanearbete och är inte juridiskt bindande.” Som en följd av en nyligen genomförd försäljning av Brostorp 3:19, skifte 1 och 2, verkar man nu ta ganska liten hänsyn till de naturvärden som planprogrammet och senare studier har påvisat. Trots ”inte juridiskt bindande” måste följande effekter påtalas:

I området som helhet, varav Skifte 1 är en viktig del, finns 160 rödlistade arter, varav 75 hotade och tillbakagående, av främst steklar och skalbaggar samt vissa växter. En del finns bara här i norra Europa, vilket är ett starkt kriterium på att området är skyddsvärt, vilket förvisso är avsikten med/till ett förstärkt skydd av områdena öster/ovanför Aledal. Enligt detaljplanen som nyligen presenterades finns på Skifte 3:19 inga rödlistade arter, vilket dock är en grov feltolkning av den inventering som Naturcentrum gjorde 2019, där framgår tydligt att man hittade 16 rödlistade arter, flertalet på den södra delen av 3:19. Visserligen är då inte alla dessa ”hotade”, ett begrepp som har flera undernivåer beroende på hur allvarlig läget är för arten i Sverige, men lägg därtill ett antal arter som andra skäl är s.k. ”naturvårdsarter”, så inser de flesta att en exploatering av den ytan inte kan utmynna i bedömningen att ”... planens genomförande inte medför en betydande miljöpåverkan.”

Tanken att få en f.d. åkermark, nu med vall-vegetation, närmast väg 136, skulle kunna bli en kompensationsåtgärd och snabbt kunna locka områdets bin m. fl. att ”flytta dit” förefaller ytterst tveksam. Dels är frågan om marken där, efter flera (?) decenniers odling är av lämplig beskaffenhet m.a.p. sandinnehåll och struktur, dels finns anledning att tro att exploatering och slitage från den bebyggda ytan ”sprider sig” upp på den utpekade kompensationsytan.

Vi inser givetvis att det södra områdets nuvarande värde kan minska om det växer igen, och mycket riktigt har detaljplanen en skrivning att jordbruksmarken där kompensationsåtgärder

tänkes ske, med nödvändighet måste hållas öppen och få en skötselplan som gynnar en sådan utveckling. En kompromiss som skulle kunna hjälpa till är att en del, kanske 20-30 %, av den södra ytan av 3:19 inte bebyggs utan blir en del i den blivande kompensationsåtgärden, varifrån kolonisation till den tänkta kompensationsytan kan ske, en sorts ”kuvös”.

Detaljplanen bedömer att områdets naturvärden skulle gynnas av gallring och röjning i området, för större ljusinsläpp och skapande av ytor med blottad sand. Men det är nog ett önsketänkande att detta skulle gynna naturvärdena, med husbyggnation följer gödslade gräsmattor och hårdgjorda ytor, sand gillas inte av husägare.

DESSUTOM förefaller det oklart hur man ska skydda den värdefulla vattentäkten sydväst om planområdet från den gödsling och användning av kemikalier i trädgård och hem/hus som högst sannolikt blir fallet. Att föreskriva vad man inte får är en sak, verkligheten en annan. Alltså behövs utökad skydd.

För Ölands Naturskyddsförening
Färjestaden dag som ovan

Jan Herrmann

Jan Herrmann
Ordförande